

Shakespeare meghajol

Buza Péter

A tömeg – ne gondoljanak hatalmas sereglésre – már az esemény hivatalos kezdete előtt gyülekezik a Dunakorzón, az ide néző szálló egyik szolgálati bejárata előtti téren.

Kis emelvényre lépcsőz fel, aki oda bemenne, de persze most nem tesz ilyent senki: ez a pihenő a színpad. Legfeltűnőbb folyóközeli pontján derék nagy bronzszobor, sok éve – egész pontosan 2003. április 26-án – avatták. *Shakespeare* magasodik fölénk, ő is a képzelt színpadon áll, színpadi pózban, de nem a gyülekező közönségre néz. *Dr. Nagy Károly* nyugalmazott ügyész felé fordul, aki az egy szál mikrofonnál, szél kuszálta hófehér hajjal, feketében, folyamatosan, de főleg szigorúan! rendelkezik, informál, mesél.

Hát persze. Ez az ő rendezvénye. Igaz, hivatalosan sok mindenki másé is. Engem nem kötelez, ami őt, hogy hosszan felsoroljam a másokat. Nekí akár kétszer-háromszor is meg kell tennie. Ez az a sovány honorárium, amit civil civilnek nyújthat.

Kegyetlen szél fúj ezen a délelőttön. Amúgy is hűvös az idő. A születésnapot

megelőző vasárnap, április 23-a ideén nem kényeztetni el a rendezvény vendégeit pazar tavasszal. De azért tavasz van. A magyar dráma tavasza – ha Shakespeare a főszereplő – minden évben eljön, amióta a mindig, de ideén különösen aktuális *Arany János* fordításában először kerültek színpadra közönségsikerrel a régi Pesten a mester halhatatlan darabjai.

Erről tart most előadást – más műsorszámok s a koszorúzás körítésében – a magyar irodalom- és művelődéstörténet jelese, *Szörényi László* (igazán nem értem, miért Rómában és miért nem Angliában volt nagykövet, ahhoz képest, hogy görög, latin és perzsa szakon végzett az egyetemen, választhaták volna számára ott is a diplomáciai hivatalt).

A szobor árát (hatmillióba került, a jogot az eredeti alkotójának örökösei ingyen adták) közadakozásból hozta össze a drámaírás óriásának hazai szakértő és laikus közönsége, amikor Nagy Károly megalapította a maga magán-szoborbizottságát. Mert úgy gondolta, nem helyes, ha az avoni hatyú-

nak nincs élő köztéri emlékjele Budapesten és Magyarországon.

Így hát lett. S azóta minden esztendőben, Shakespeare születésnapjára dr. Nagy Károly születésnapi megemlékezést celebrál. Amire meglepően sokan eljönnek. Igaz, főleg azok, akiknek ilyen vagy olyan közük van a bronzba öntött költőfejedelemhez. *Mészáros Andor* Ausztráliában élt – és ott 1972-ben meghalt – magyar szobrászművész alkotása a bronz. Pesti másolatát *Mihály Gábor* a Százados úton öntötte.

Pontban kezdődik a műsor – megint hosszan, laudációkkal. Minden szereplésére váró illendően feldicsérve. A székeken mindenhol ülnek, félkaréjban állnak is, akadémikusok, színházi emberek, irodalom körüli arcok, egyetemi professzorok, angolbarátok. Meglepően sokan vagyunk. Tudjuk is – visszatérő résztvevők vagyunk többnyire az alkalmi nézőtérén –, hogy ami ránk vár, egyszerűre lesz felemelő, de embert próbáló. Karcsi bátyám ugyanis – belátom, bizalmas a megnevezés, de hát évtizedek óta ismerjük egymást – ragaszkodik a maga és a megtisztelt óriás méltóságához.

Meg kell adni a módját! Hogyan is lehetne kutya-futtában elintézni egy ilyen nagy-nagy ünnepet. Két órára számítunk, kettő és fél lesz belőle. Akad még a kipróbált közönség körében is olyan, akinek sok.

Nem vitás, ez zavarja a nyugalmazott ügyész urat, aki a tárgyalóteremben – a maga idejében – még nem igen tapasztalhatott rendetlen nyugtalanságot. Egyáltalán. Rendtelenséget. Megértem. Túl a nyolcvanon miért is térne el a maga természetrajzának s szokásrendjének a kottájától? Ha profi volna persze a rendezésben, biztosan meggondolná a műsor hosszát. S a saját szövegeit. De hát civil. Azt gondolja, ha a civilek sem mérik fel, hogy hálával tartoznak neki azért, amit a civil világért, értünk tett (nem ezzel az egyetlen maradandó értékű akciójával: értünk, Jákob népéért az Ézsauok világában), akkor igazán hol kereshetné a maga igazolását? Hogy dolgozott, fáradt, szervezett, kínlódott, de persze örült is?! Elvégre, tudja, alkotott. A köznek. Évtizedeken át. Sikerrel. És ez az egyetlen elismerés.

Hogy hányan lesznek ott jövőre a Dunakorzón április 26-án? Lehet, kevesebben. De a hagyomány megmarad, ha akár évtizedek szünete után valaki más majd, vélhetően hófehér hajjal újra kezd.

Ami megszületett, örökké él. Ha másutt nem, legalább a világunk értékeire s értéket teremőire figyelni bátor emlékezők gesztusaiban. Mindig lesz, aki elhozza ide, ha mást nem, (legalább) a virtuális koszorúját. ●